Uitgave Plattelandsraad

Buitengebied in beweging

Oude IJsselstreek en Doetinchem

Duurzaamheid als kans voor het platteland

Het begrip duurzaamheid wordt al snel ingevuld als het minder gebruiken van fossiele energie. Het opwekken van zon- en windenergie naast het bezuinigen op het energiegebruik geven dan de toon aan. Hoe belangrijk die vormen van duurzaamheid ook zijn, op het platteland is veel meer mogelijk en wenselijk. Zoals het verduurzamen van de voedselketen en de verbreding van inkomsten op plattelandsbedrijven.

De Achterhoek

De kwaliteiten van onze Achterhoek worden de laatste jaren stevig uitgedragen door de vernieuwde samenwerking in de Regio Achterhoek. Stond die vroeger vooral bekend als een streek met veel bouwfirma's, tegenwoordig voert de innovatieve maaksector de boventoon in de promotie van onze streek.

De rol van voedselproducent en verwerker krijgt veel minder aandacht. Onterecht, want uit onderzoek van de Wageningen Universiteit enkele jaren geleden bleek 20% van alle bedrijven hier, betrokken te zijn bij de productie van voedsel. En 18% van de werkgelegenheid is daar ook aan gekoppeld. En 80% van de oppervlakte van de Achterhoek is in gebruik voor de productie van voedsel.

Verduurzaming van het platteland

Het platteland kent vele functies. Van productie van gewassen en voedsel tot natuur, landschap, recreatie en tegenwoordig ook productie van energie. Als we duurzaamheid omschrijven als een landschap dat ook in de toekomst de potentie tot productie heeft, geen vervuiling veroorzaakt, recht doet aan biodiversiteit en aantrekkelijk is voor recreanten, dan vereist het realiseren daarvan een integrale visie. Vooral in de Achterhoek dat in oorsprong sterk gekenmerkt is door kleinschalige en gevarieerde landschappen. Om in zo'n omgeving als landbouwer een boterham te kunnen verdienen, is het van belang om producten te leveren binnen de beperkingen die de gebiedswaarden stellen en die toch afzet vinden. Met een prijs die recht doet aan de geleverde inspanning van de boer. Voor een deel van de boeren is dit al een uitgangspunt, zoals voor biologische boeren.

De laatste jaren ontstaat bij de consumenten echter steeds meer het besef dat niet alleen de prijs, maar ook de kwaliteit en de manier van produceren belangrijk is. Met daaraan gekoppeld een reële prijs voor de producent. Ambachtelijk, lokaal geproduceerd voedsel is daarmee een kans.

Beleid

Om die kans uit te bouwen tot een verdienmodel voor veel meer boeren en voedselambachtslieden, is niet alleen een verandering op bedrijfsniveau nodig. Dat gebeurt al door een aantal bevlogen ondernemers, maar er is ook sturing nodig vanuit het lokale beleid. Bestuurders zullen oog moeten krijgen voor de integraliteit van het platteland en daar beleid voor ontwikkelen. Tot nu toe was er vooral oog voor economische ontwikkeling op het platteland en in de marge, landschap en natuur. Net zoals die economische ontwikkeling door beleid gesteund is geweest, moet de ontwikkeling van een integraal, duurzaam platteland ook gesteund worden om kansen voor bedrijven te bieden. Een mooi voorbeeld is de uitbreiding van natuur inclusief boeren in Overijssel, gefinancierd in de onlangs gesloten regiodeals. Helaas stond hierover niets in de regiodeal van de Achterhoek. Volop kansen dus.

Wim Beijer

De totstandkoming van een toekomstvisie voor het buitengebied van gemeente Oude IJsselstreek

De afgelopen weken is er binnen de gemeente Oude IJsselstreek intensief gediscussieerd over de toekomst van onze gemeente; dat alles in het kader van de nieuwe Omgevingswet, die in 2021 van kracht wordt en verwacht wordt, dat iedere gemeente dan ook een Toekomstvisie heeft voor het jaar 2030.

Tijdens al deze beraadslagingen zijn een drietal thema's aan de orde gekomen: (regionale) economische ontwikkeling, gezond samen leven en plattelandsontwikkeling. Eerder dit jaar heeft de Plattelandsraad Oude IJsselstreek een eigen Toekomstvisie op het buitengebied van de Gemeente Oude IJsselstreek opgesteld en aangeboden aan de gemeenteraad. In deze visie zijn zes thema's aan de orde gesteld: Energie, Wonen, Natuur en Landschap, Landbouw, Recreatie/vrijetijdseconomie en Cultuurhistorie, belicht vanuit het drieluik: startpunt > toekomstbeeld > acties.
Tijdens de discussies van de afgelopen weken wordt steeds duidelijker wat de raakvlakken zijn met de andere thema's door andere partijen binnen onze gemeente naar voren gebracht en hoe deze zich tot elkaar verhouden. Soms sluiten deze visies en standpunten naadloos op elkaar aan, soms "schuurt" het behoorlijk. Daar komt bij, dat er ook andere ontwikkelingen zijn, die grote consequenties hebben voor het wonen, werken en leven in het buitengebied, zoals het Akkoord van Groenlo voor het energieneutraal maken van de regio Achterhoek in 2030, maar ook op nationaal niveau het Deltaplan Biodiversiteitsherstel en de nieuwe beleidsvisie van het Ministerie van Landbouw en Visserij met als titel "Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden, Nederland als koploper in kringlooplandbouw".

Concreet betekent dit, dat er veel staat te gebeuren: denk hierbij aan bedrijfsbeëindiging van landbouwbedrijven vanwege het ontbreken van opvolging, de asbestproblematiek bij gebouwen en woningen, die voor 2024 moet worden opgelost, maar ook de druk op landbouwbedrijven vanwege de fosfaat en nitraat-richtlijnen. Dit alles zal leiden tot minder, maar derhalve grotere bedrijven, hetgeen de druk op ons coulisselandschap zal doen toenemen en kan leiden tot een verdere erosie van dit prachtige landschap. Voeg daar aan toe, dat ruimte wordt gezocht voor een uitbreiding van het areaal voor wind- en zonne-energie, dan kunnen we verwachten, dat we in 2030 een totaal ander landschap zullen zien. Wellicht in negatieve zin wanneer we geen goede afspraken met elkaar maken over de ruimtelijke consequenties van dit nieuwe beleid.

Waar de Plattelandsraad zich grote zorgen over maakt is de teruggang van de biologische verscheidenheid aan soorten dieren en planten die van nature in ons gebied voorkomen. De 'Biodiversiteit' is letterlijk van levensbelang voor ons allemaal, maar ook van groot economisch belang, het draagt zorg voor evenwicht in de natuur en verrijkt de noodzakelijke natuurlijke processen, zoals bestuiving van gewassen, voorkomt vele ziekten en heeft invloed op de voedselveiligheid en -zekerheid.

Wonen in het buitengebied is een volgend punt van zorg. We bepleiten een verruiming van de mogelijkheden van woningsplitsing. Woningcontingenten, van buitenaf opgelegd, zijn te knellend. Voor het leefbaar houden van het buitengebied is het noodzakelijk dat er meerdere families kunnen blijven wonen op één erf, zoals dat in de vorige eeuwen altijd heeft gekund.

Dus, veel nieuwe opgaven voor de gemeente en haar inwoners!

De Plattelandsraad wil hierbij een actieve rol spelen en gaat graag het gesprek aan met gemeentebestuurders en de politieke partijen, maar ook met de andere belangenorganisaties. Inmiddels is het initiatief genomen om een werkgroep biodiversiteit op te richten en is een project gestart voor kringlooplandbouw. Er wordt alom gesproken over de circulaire economie, maar hoe vertaalt zich dat naar de landbouw? Er zijn op dit moment veel goede ontwikkelingen binnen de landbouw op het gebied van kringlooplandbouw. De Plattelandsraad wil dit graag ook toegankelijk maken voor een breder publiek, zodat de samenhang tussen landbouw, milieu, landschap en de voedselketen zichtbaar wordt.
De Plattelandsraad Oude IJsseltreek ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet, waarbij ons credo geldt: samen doen en goede kwaliteit, daar gaat het om!

Theo Tiegelaar,
Voorzitter

De redactionele inhoud van deze acht-wekelijks verschijnende pagina staat onder verantwoordelijkheid van de Plattelandsraad. • Redactie: Helma Tuenter: helma@tvtechniek.nl, tel. (0315) 617153; Anne Oosterbaan: a.oosterbaan@planet.nl, tel. (0315) 617434. Ook voor reacties en suggesties. • De gepubliceerde pagina's vindt u op de site www.plattelandsraad-oudeijsselstreek.nl onder de knop Buitengebied in beweging. De Stichting Plattelandsraad is het overlegplatform voor het buitengebied in de gemeente Oude IJsselstreek. plattelandsraadoudeijsselstreek plattelandsraad